

A KORTÁRS KERÁMIAMŰVESSÉG NÉHÁNY ELMÉLETI KÉRDÉSE

AZ ŐSKORI MŰVÉSZETBŐL MERÍTŐ TÁRGYALKOTÁS ÉS OKTATÁS
LEHETŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

DOKTORI ÉRTEKEZÉS

Készítette: F. Orosz Sára kerámikus művész

Konzulens: DR. ERNYEY GYULA CSc egyetemi tanár

Moholy Nagy Művészeti Egyetem

DOKTORI ISKOLA

2010

Tézisek

1. A gazdasági és társadalmi válságok indukálják a kulturális, illetve művészeti szcénában jelentkező válságot, melynek megnyilvánulásai magukban hordozzák a változtatás időszerűségét.
2. A környezeti – gazdasági, társadalmi, természeti – tényezők változása alapvetően befolyásolja a „kép” értelmezését, a vizuális tapasztalatot.
3. Az alkotó ember – az alkotás műfajától függetlenül - az őt mindenkor körülvevő környezetből adódó benyomások szintetizálására törekszik.
4. A vizuális kultúra történetében ősidőktől kezdődően jellemző bizonyos formák ismétlődő felbukkanása.
5. A tér alkalmas arra, hogy módosítsa a tárgyjal kapcsolatos benyomásunkat.
6. Az őskor kerámiaművészete számos olyan problémát vet fel, melyek mind esztétikai, mind művészeti szempontból hatást gyakorolnak napjaink vizuális kultúrájára.
7. A vizuális művészetek, illetve a kézműves technikák oktatásának minősége nem csak az adott közösségben lehet meghatározó, hanem jelentős társadalmi tényezővé is válhat.
8. A felmutatott minták nemcsak a tanítványok ízléspreferenciáit fejlesztik, de hatással vannak kulturális identitásukra is.
9. A modern magyar kerámiaművészet alakulását a hazai társadalmi változásokon kívül a nemzetközi folyamatok is nagyban befolyásolták.
10. A jelenkor vizuális művészetében számos helyen érhető tetten az őskori alkotói attitűd.
11. A kulturális folyamatosság fenntartásához járulnak hozzá azok a művészi kezdeményezések, melyek ősi tradíciókat emelnek be a kortárs művészeti megnyilvánulások szcénájába.

Tartalmi kivonat

A kulturális kontinuitás vizuális vonatkozásainak problémája számos érdekes kérdést vet fel.

A témában elmélyülve egyre több összefüggést véltem felfedezni az őskor világa és a legkülönbözőbb kortárs művészeti megnyilvánulások között. E tapasztalat inspirálta témaválasztásomat.

A kutatásom alapjául szolgáló téziseimet többféle módon támasztottam alá. Elsősorban azzal, hogy az utóbbi két évszázad legjelentősebb gondolkodóinak – filozófusoknak, esztétáknak, művészettörténészeknek, művészeknek – e kontextusba illő álláspontjait igyekeztem minél szélesebb merítésben bemutatni, illetve értelmezni. Ezt követően önálló fejezetet szenteltem egy őskori régészeti és művészettörténeti – ezen belül az agyagművességre fókuszáló – áttekintésnek. A probléma művészetoktatással kapcsolatos vonatkozásait a Gödöllői Iparművészeti Műhelyben több mint egy évtizede működő speciális rajz-plasztika-kerámia kurzuson alkalmazott módszeremen át vizsgáltam. Később áttértem néhány - a témakörbe általam sorolhatónak vélt - az utóbbi mintegy fél évszázadban született iparművészeti és képzőművészeti jelenség bemutatására.